

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ulica št. 4, I. nadst. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritišče desno. Telefon št. 24. — SHS postnočkovni račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne odziva. — Rokopisi se ne vračajo.

Poslilna plačana v gotovini! Cena današnje stav. Din —75

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri s datumom naslednjega dne ter stane mesečno po pošti D 10—, za inostranstvo D 18—, dostavljen na dom D 11—, na izkaznice D 10—, inšerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi „TABORA“ MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Naslov

Maribor, sreda 28. julija 1926.

Leto: VII. — Številka: 167.

Kratko — najnovejše

Danes bo francoski zbornici predložen načrt nove Poincarejeve vlade o sanaciji franka in francoskega državnega gospodarstva. Davki bodo silno povišani.

Zveza državnih uradnikov s sedežem v Beogradu, se je izjavila z vso odločnostjo zoper to, da bi samo drž. nameščenci plačevali odškodnino za povodnji. Od ministrskega predsednika bo zahtevala, da natančno izjavi, kako dolgo bo veljalo znižanje.

Minister notranjih zadev je pripravil odlok, da se Orjuna v ljubljanski oblasti radi vidov-darskih dogodkov v Ljubljani razpusti.

Naša vlada je povabila češkoslovaške parlamentarce, da obiščejo Beograd. Tozadevni dogovori so v teku.

Zatišje v državni politiki

Ljuti boji za občine v Srbiji. — Stj. Radić se vzbuja nekoliko pozornosti...

Beograd, 27. julija.

Politični krogi se živahno zanimajo za govor voditelja HSS Stj. Radića na Grobniskem polju. Nič manjše pa ni zanimanje za občinski volilni boj v Beogradu. Vlade stranke so tako zaposlene z medsebojnimi obmetavanji in boji, da je bila posunjena v ozadje cela vrsta vprašanj, ki se tiče državne uprave. Finančni minister dr. Perić je konferiral z gospodarskimi krogi in z generalnim direktorjem Narodne banke dr. Novakovićem o možnosti državne podpore Vojvodini. V hotelu »Pariz« in v radikalnem klubu se vodijo ostre diskusije o sestavi kandidatne liste za glavno mesto.

Razcep v HSS

Nikić dobil zaupnico 22 radićevskih organizacij.

Vinkovci, 27. julija.

Včeraj se je tukaj vršila dobro obiskana skupščina disidentov HSS, ki sta se je udeležili 22 organizacij. Ministru dr. Nikiću so udeleženci izrekli zaupnico. Dr. Nikić je bil navzoč pri seji upravnega odbora mesta Broda, na kateri je občina votirala 125.000 Din za poplavljenice.

NINČIĆ KLIČE STJ. RADIĆA NA ODGOVORNOST.

Radić napadov na Italijo.

Beograd, 27. julija.

V informacijskih krogih se govori, da bo zunanji minister dr. Ninčić pozval Stj. Radića radi njegovih napadov na Italijo osebno na odgovor. Stem v zvezi je dr. Ninčić sprejel Pavla Radića.

VLADNA PODPORA POPLAVLJENI BAČKI.

Beograd, 27. julija.

Vlada je nakazala kredit v znesku 500.000 Din za popravo cest v Bački, ki se nahajajo radi vode v skrajno slabem stanju.

POVEČANJE JUGOSL. CENE V SOLUNU.

Atene, 27. julija.

Jugoslovanski delegat Avramović je predlagal grški vladi, da bi se Jugoslov. cene v solunskem pristanišču povečala za nadaljnjih 25.000 kv. metrov.

CENEJŠI PREMAG ZA DRŽAVO.

Beograd, 27. julija.

Vlada razpravlja o sanaciji posebnega gospodarstva. Zanimiv je sklep dobaviteljev premoga, ki nameravajo cene premoga za državo znižati v toliko, da bi mogla država na ta način prisedeti 30 milijonov dinarjev.

SE VEDNO NESIGURNOST PRED DONAVO?

Novi Sad, 27. julija. Donava sicer počasi upada, vendar pa nevarnost poplave še vedno ni docela odvrnjena. Nasipi mestoma še zmeraj ležejo in se udirajo, kar vzbuja resne skrbi. Vojaški in civilni delavci so pod vodstvom inženirjev neumorno na delu, da bi zavarovali nasipe. V vasi Bač je voda odplavila 150 hiš.

CURIH. (Avala) 27. julija. (Izvirno): Beograd 9.11, Paris 12.75, London 25.12, Newyork 516.85, Milan 16.775, Praga 15.30, Dunaj 73.05, Budapest 00.723, Berlin 122.95, Brüssel 12.90, Varšava 57.70, Bukarest 2.3625, Sofija 3.725.

Dnevna kronika

— Smrt znanega srbskega politika. Včeraj je bil prepeljan iz Beograda v Rumo bivši poštini minister in znani srbski politik iz Srema dr. Zarko Miladinović. Njegovo soprogico je tako raztožila nenadna smrt, da je poizkusila storiti samomor. Dr. Miladinović je pripadal radikalni stranki.

— Zopet nesreča v Kamniških planinah. Rodbino našega odličnega rojaka g. dr. Sumana, šefa patentnega urada v Beogradu, ki je izgubila pred kratkim starejšega sina, pilota naše vojne mornarice, je zadel nov udarec. Mlajši sin — dijak je odšel v četrtak iz Okrešlja, kjer biva rodbina na oddihu, na Mrzlo goro in se do danes še ni vrnil. Dosedanji trud, da bi ga izsledili ali odkrili njegovo truplo, je bil zaman, tako da ga je najbrže zadela enaka usoda kot dr. Lubeca. — Težko prizadeta rodbina vzbuja povsod sočutje!

— Usoda svetnika dr. Lubeca. Pred nekaj dnevi smo posneli po zagrebških listih vest, da pogrešani svetnik g. dr. Milko Lubec po vsej verjetnosti živi v Gradcu. Njegovi sodržniki nas obveščajo, da so to prazne govorice. Dr. Lubec se je nedvomno smrtno ponesrečil v planinah. Vse druge vesti so brez podlage.

— Dijaški kongres v Sremskih Karlovcih. Mednarodni dijaški kongres se je otvoril v nedeljo v patrijarhovi palači v Sremskih Karlovcih. Zbralo se je 293 delegatov iz vseh delov sveta, med njimi zastopniki Indijcev, Kitajcev, Japoncev in Amerikancev. Slednji so seve vzbudili največjo senzacijo v tišem sremskem mestu, ki najbrže še ni sprejelo takih gostov. Kongres je otvoril rektor beogradske univerze Pavle Popović.

— Novinarska zadruga, Jugoslov. novinarsko združenje je sklenilo osnovati novinarsko zadrugo, ki bo prevzela letovišče za novinarje v Boki Kotorski.

— Značilno! »Koroški Slovenec« poroča, da je moral novi celovski župan dr. Bercht, ki je bil nedavno zaprisožen, slovesno obljubiti, da bo »povsod in vsledkar varoval nemški značaj mesta Celovca«. Pangermani nočejo niti slišati, da bi bil Celovec kaj drugo kot nemški, toda pri županovi prisegi se točjejo po zobeh in priznavajo sami, da bi lahko imel Celovec kak drug, denimo slovenski značaj. Kajti v resnično nemškem mestu in na pravih nemških tleh menda je ni treba posebej prisegati zvestobe materi Germaniji! — Kjer je treba kaj varovati, ondaj preti nekomu nevarnost. No, celovski Nemci imajo dober nos in še večjo porcijo strahu!

— Miklošičeva slavnost v Ljutomeru. Za udeležence Miklošičeve slavnosti dne 8. avgusta v Ljutomeru je prometno ministrstvo dovolilo 50% popusta od rednih vozniških cen. Na odhodni postaji kupljeni celi vojni listek, žigosan na obratni strani z vlažnim postajnim žigom, velja tudi za povratek. Za povratno vožnjo je treba izkaznice, ki se dobe dne 8. avg. do 12. ure v občinski pisarni, popoldne pa na veseljem prostoru.

— Izprememba v pravilniku zakona o stanovanjih. Minister za socialno politiko je izpremenil 6. točko drugega člena ter se glasi: »Če se osebe, ki so zaščiten po členu 12. zakona o stanovanjih in ki prebivajo v stanovanjih milodarnih zgradb, izsele iz njih, se izpraznjeni stanovanja izvzamejo iz zakonskih omejitev, kakor je to tudi že določeno s členom dve (točko 6.) zakona o stanovanjih.

— Nenavaden čin obupanij dijakov. V Skienewicah na Poljskem je od 25 maturantov prebilo zrelostni izpit le 6 kandidatov. Padlih 19 si je najelo čoln in so se peljali na najgloblje mesto na jezeru, kjer so se vsi vrgli v vodo. K sreči so ta dogodek videli nekateri ljudje na obrežju in so hiteli na pomoč. Posrečilo se jim je rešiti le 9 kandidatov. Ostalih 10, ki so se privezali z vrvi na rokah in nogah, je pogotnila voda.

— Materina ljubezen. V Neapelju so redarji ustavili neko žensko, ki se je preoblekla v moškega. Dognalo se je, da poteka iz odlične rodbine. Pred nekaj meseci ji je umrla dveletna hčerka. Mati je radi te izgube nepopisno trpela. Sleherni dan je morala biti na grobu. Slednjič so ji pokopališki čuvaji zabranili pot na grob, ker so bili opazili, da je s prsti grebla zemljo, hoteč se preriti do hčerke. Ker pa ni mogla vzdržati, da ne bi šla na pokopališče, se je oblekla v moškega. Zdravniki so dognali, da se je nesrečni materi zavoljo smrti njene ljubljene zmešala pamet.

— Sto ton bencina zgorelo. V tržaškem pristanišču pri Sv. Jakobu je izbruhnil na nekem parniku, na katerem se je nahajalo približno 100 ton bencina, požar, ki je v nekaj minutah zajel celo ladjo. Požarna bramba je morala reševanje omejiti na izoliranje petrolejskih skladišč na obrežju. Požar je trajal več ur. Končno se je goreča ladja potopila, razlit bencin pa je na morju gorel še dolgo časa.

— Šmarjeta ob Pesnici — zahvala. — Naša narodna slavnost »Domovinski dan« dne 18. julija t. l. je potekla res tako sijajno, da se je z zadovoljstvom in ponosom spominjamo. K uspehu so zlasti pripomogli razni sodelujoči činitelji, ki se jim na tem mestu za njihov trud iskreno zahvaljujem in sicer v prvi vrsti požrtvovalnemu predsedništvu mariborske Jugoslov. matice, agilnim pevcem »Jadrana« in vpludnim tamburašem »Bratstva«. Od domačinov gre moja hvala osebno g. župniku in duh. svet. Frangežu, in gd. Osani, gg. Schickerju, g. Šumanu, Grabušniku, Horvatu, Baumgärtnerju, Kravosu, Markotu, vsem darovalcem za srečolov, vsem prodajalcem v šotorih in pri srečolovu, vsem mojim malim in velikim pevcem in igralcem, g. dr. Gorisčku i. dr. za auto, i. t. d., preveč bi jih še moral naštet, vsem daljnim in bližnjim prijateljem in znancom, ki so z lepim obiskom ali kakorkoli pripomogli h krasnemu uspehu naše domovinske slavnosti. Udano se zahvaljujem za vse prispevke, zlasti g. velikemu županu dr. Pirkmajerju za prispevek 250 Din in g. srez. pogl. dr. Ipavcu za prispevek 100 Din. — Druzi in bodri nas naj k nadaljnjemu narodnemu delu naše sveto obmejno geslo »Bog živi vse Slovence, pod streho hiše ene«. Do svidenja na »Domovinskem dnevu« 1. 1927. Mirko Vauda, preds. in sol. upr.

Kako je sedaj na poplavljenem ozemlju

Beograd, 25. julija.

Umazane vode, ki so poplavlile bačko ozemlje, se počasi umikajo in če ne bo novega deževja, bo voda kmalu izginila. Tam, kjer so se razdivjali elementi že umaknili, se nudi skrajno neugodna slika. Vse je zablaceno in pomandrano. Polja so podobna bojiščem, kjer se je pravkar končala bitka. Ponekod je voda izpodkopala drevesa, ki leže križ-kražem. Drugod se je pesek nagrmadil na kupe kakor v puščavi.

Zalosten bo pogled na poplavljenjo, foli rodovitno ravan. Prebivalstvo se obupano vrača v ponekod razdejane, drugod zablacene in z vlogo zaznamovane hiše. Tam, kjer je vladal poprej pravi blagoslov, se bo sedaj začela težavna obnova.

V vladnih krogih se zatrjuje, da se bodo takoj začeli obnavljati nasipi, ki morajo biti zgrajeni trdnije in po modernih izkušnjah, tako da bodo v bodoče lahko kljubovali povodnjam.

Na poplavljenem ozemlju so se razširile radi gnilobe razne nevarne bolezni. Pojavlja se tudi malarija. Komarjev se je seveda izleglo toliko, da bo prebivalstvo imelo še to nadlogo.

Odkritje prvega spomenika kralju Petru v Sloveniji

Kranj, 27. julija.

Starodavni Prešernov Kranj se pripravlja na veliko slavnost. Po zaslugi tukajšnjih rodoljubov bo dobil Kranj prvi med slovenskimi mesti spomenik kralja Petra Osvoboditelja. Vrše se obsežne priprave, da bo odkritje spomenika velika patriotska manifestacija, — kakor je Kranj še ni videl. Zbrala se bo vsa narodno čuteča Gorenjska. Množica gostov bo privrela tudi iz Ljubljane in iz drugih krajev ljubljanske oblasti. Naj se zna, da Kranj odkriva prvi spomenik v Sloveniji prvemu narodnemu kralju ujedinjenih Jugoslovancev.

Spored slovesnosti je sledeč: V soboto 31. julija ob 20. uri bo razsvetljava mesta in sprevoz z bakljado, ob 21. uri pa bo v Narodnem domu slavnostna akademija.

V nedeljo dne 1. avgusta zjutraj bo budnica, ob 11. uri slovesno odkritje spomenika in defiliranje zastopanih organizacij in narodnih noš. Ob 13. uri bo velika narodna veselica na slavnostnem prostoru. Zvečer čarobna razsvetljava slavnostnega prostora z umetelnim ognjem.

Kdor si hoče ogledati Kranj, se mu nudi prilika, da stori to povodom njegove velike slovesnosti.

Upajmo, da bo za Kranjem obmejni Maribor prvi, ki bo na nekaj bojnih tleh dveh narodov zgradil spomenik kralju Osvoboditelju.

Mariborske vesti

Maribor, 27. julija.

m V Ljubljano in na Bled! Kdor se hoče udeležiti kongresa Jugoslov. češkosl. lig v Ljubljani in na Bledu, naj se prijavi g. Burešu v Vetrinjski ulici. Preskrbljeno je za razne ugodnosti glede vožnje, prenočišča in hrane. Kongres bo dne 7. in 8. avgusta.

m Český klub v Mariboru oznamuje, že prejima listni jakož i pisemne prihlasky na kongres Jihosl.-češkoslov. lig a češkoslov. krajskih spolků v kral. SHS, který se bude odbývat ve dne 7. a 8. srpna 1926 v Lublani a na Bledu předsedá p. Franjo Bureš, urar v Mariboru, Vetrinjska ulica. O bezplatné noclehy, levné stravování jakož i poloviční jízdu postaráno. Pořád slavnosti, jakož i odjezd bude oznámen v denním tisku. — Krajané! Dokažte svou účasť porozumněním pro prohloubení a společnou práci s bratrskými národem jihoslovanským. — Vybízíme zvláště krajaný z mariborské oblasti k plné účasti. Příhlásky s údajem, zda reflektuje se nocleh a společnou večer v Lublani, jakož oběd na Bledu, odešlete na shora uvedenou adresu nejdéle do konce t. m.

m Koncert v mestnem parku bo ob lepem vremenu v sredo dne 28. t. m. ob 20. uri. Igra železničarska godba »Drava«. — Spored: 1. Koračnica: »Prihod« iz opere Renci od R. Wagner. 2. Ouveritura: »Ciganka« od Balfe. 3. Valček: »Dolores« od Waldteufel. 4. Fantazija iz opere »Hugenoti« od Meyerberger. 5. Pesem: »Mornar« od Vilhar. 6. Potpouri: Odlomki iz oper od Schneiderja.

m Mariborski drobiž. Kolodvorsko restavracijo bo prevzel g. Majer, doslej restavratore na pragerski postaji. — V kinu »Apolo« se bo začel danes predvajati filmski posnetek z nedeljske mariborske promenade. Tako bo marsikdo spoznal samega sebe morda prvič na filmskem platnu. — Na povratku iz 11letnega ruskega ujetništva sta pasirala Maribor dva Hrvata iz Like oziroma iz Bosne. — Iz Nemčije je prispel nov modern avtoškrobnik, pa mu je carina navrgla kar 100 tisoč Din. t. j. eno tretjino kupne cene. Radi pritožbe mestne občine je škrobnik obležal na kolodvoru. — Obeta se

nam olepšanje Glavnega trga, ker bo mesto kupilo znano Bergovo skladišče in ga podrl, ker jako kazi vtis sicer lepega trga. — Pri kopanju v Dravi bi bila kmalu v nedeljo utonila še tretja oseba, a jo je nedko srečno rešil. — Mariborčani zamenj vzdičujejo po lepem vremenu. Po nekoliko nadebudnih dneh danes zopet dežuje. — Policija je aretirala nekega ženskega zvodnika, ki je ujel na kolo-dvoru dekle iz Medžimurja in ga pod pretezo, da mu preskrbi službo, zvalil k sebi.

in Za klofuto — krožnik juhe in kozarec piva. Danes se je zagovarjal pred sodiščem gostilniški vajenec F. M., ki je prisolil nekemu delavcu P. klofuto. Pri razpravi je P. izjavil, da ne zahteva nikake kazni za F. M., le-ta pa se mora obvezati, da mu plača za klofuto — krožnik juhe in kozarec piva. F. M. je bil oproščen. Pri juhi in pivu pa bo sprava končana.

in Mariborškim pevcem, ki pojdejo 8. avgusta v Ljutomer. Prejeli smo: Pri slovesni otvoritvi Miklošičevega spomenika v Ljutomeru dne 8. avgusta 1926 ob pol 13. uri se bo zapela Jenkova: »Moliteva« (Ti, ki si nas vstvaril), če bo zadostno število pevcev. Pevci, ki se udeležijo slavnosti, se vabijo, da se dne 8. avgusta najkasneje ob ¾ na 12. uro zbero v Ljutomeru v pevski sobi poleg magistrata k skupni vaji, ter prinesejo po možnosti pesmarice seboj.

in Tečaj za oskrbo zelenjave in zatiranje škodljivcev in bolezni priredi podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva za Maribor in okolico, dne 3. avg. t. l. na drž. srednji vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja od 9.—12. in 14.—17. ure. Najvažnejši škodljivci se bodo videli v skioptikonu. K obilni udeležbi se vabijo zanimanci brez razlike spola. V slučaj slabega vremena se vrši tečaj 4. avgusta.

in Pomočniške preizkušnje v kovinarski stroki. Načelstvo Kovinarske obrtnice zadruga v Mariboru objavlja, da se bodo vršile pomočniške preizkušnje za III. četrtletje 1926 koncem meseca sept. t. l. Vsi tisti vajenci, katerim poteče učna doba koncem meseca septembra 1926, kakor tudi pomočniki, ki se še niso podvrgli pomočniški preizkušnji, se pozivajo, da predložijo prošnje, opremljene s potrebnimi listinami kot so delavska knjižica, učno spričevalo in odpustnica obrtno nadaljevalne šole, zadržnemu načelniku najkasneje do 25. avgusta 1926, ker se sicer na prepozno vložene prošnje ne bo oziralo.

in Turška srečka se je izgubila od magdalenske do Aleksandrove ceste. — Ker je številka povesod zabeležena, je srečka za najditelja brez vrednosti in se naproša, da jo odda proti nagradi Magdalenska ulica 24. I.

in V sredo dne 28. t. m. se vrši v Veliki kavarni elitni koncert z kabaretno predstavo. 1476

Sport

Plavanje skozi Maribor. Kakor smo že poročali, priredi SD Rapid 15. avgusta plavalno tekmo skozi Maribor. Tekme se lahko udeležijo vsak slovenski sportni klub. Start za gospode: Felberjev otok, za dame: mestno kopališče (Käfer). Cilj za dame in gospode: dravsko kopališče Kristijan. Prijave so vposlati g. Jegliču, Maribor, Gosposka ulica. Prijavnina 10 Din je plačati v naprej. Kot nagrade sta razpisana 2 pokala in 4 odlikovanja. Rok prijave do 10. avgusta.

Berači v vlemestu

Varšava, Ceps.

»Ilustrovany Kurjer Godzienney« je prinesel pred kratkim članek o varšavskih beračih, ki ga radi zanimivosti pri našamo tudi našim čitateljem:

V nobenem zapadnem mestu ni najti toliko beračev, kakor na varšavskih ulicah. Znani pisatelj Žeromski se vprašuje v svojem delu »Pred spomladjo«, zakaj stoje na vsakem oglu v glavnem poljskem mestu berači? A ne samo na oglih, temveč na vseh glavnih in stranskih ulicah je polno najrazličnejših človeških pokvok: paralizikov, šepavcev, gluhonemih, slepih in invalidov. Pri vsakem koraku te ustavi kak nadležen berač; če se vsedeš v drevo, že defilirajo pred teboj cela vrsta raznih potepuhov, ki prosjačijo na vse mogoče načine; če se ustaviš pred izložbo, kakor da zraste iz zemlje neka »nesrečna vdova, mati šestoro nepreskrbljenih otrok«; če se zatečeš v kavarno, pride k tebi ženska, pa ti ponudi neke časopise od prejšnjega meseca in ti pripoveduje, da je »upropaščena graničarka«. Ako malo zadremaš po

kosilu, da se odpočiješ od naporenega dela pa zazvoni zvonec. Preklinja vstaneš, odpreš vrata (kajti mogel bi biti pismo-voja z denarjem) a na njih stoji človek močnega telesa in zdravih lic, ki začne svojo dobro naučeno pridigo, da je bolnik, ki se vrača iz bolnice po prestani težki bolezni i. t. d. Razjarjen zapreš vrata, a iz predsobe slišiš »imejte usmiljenje, velečenjeni gospod, ker ne morem niti skorjice kruha prislужiti.« Vržeš hitro skozi okno 20 grošev, ker se berač pripravljajo, da zapoje kako jako melodično nabožno pesem in to z glasom, da bi celo mrtvi vstali iz groba.

Posebno kategorijo prosjakov tvorijo nabožni berači. Na Poljskem so vsi postali invalidi. Ako je kak vagabund pri skoku iz voza s tujim kovčkom v roki izgubil nogo, si je nabavil vojaško bluzo, brezoblično kapo, da izgleda kakor človek, ki je žrtvoval svoje zdravje materi domovini. In kot invalid poziva sedaj prebivalce na hvaležnost, čeprav je ta poziv ponajveč neupravičen. Veliko večino teh potepuhov tvorijo notorični sleparji, ki se po potrebi izdajajo za slepce, šepave ali neme i. dr. Včasih se dogode i. čudeži — slepci spregledajo, gluhi slišijo in šepavi znajo bežati kot jeleni, ko se jim približa policija.

Često je tudi pojav matere z otrokom. Lanso leto je vzbudila obče pomilovanje neka mati z detetom na prsih. Bila je huda zima in vsak mimoidoči je dal kak groš. Neka gospa se je usmilila deteta in ga je hotela položiti v neko zibelko. Pri tem pa se je izkazalo, da je ženska držala v rokah v cunj zavito lutko.

Zadnji čas se je pojavila na varšavskih ulicah nova vrsta revežev brezposelnih, ki v nesramnem tonu napadajo mimoidoče. Najžalostnejše pa je, da prosjačijo v Varšavi celo inteligentje. V Maršalkovski ulici se vidi starega gospoda s temnim klobukom, v razcapani obleki finega kroja, s temnimi naočniki, ki stoji molče na enem križišču. Ne govori in ne prosi. List vprašuje: »Zakaj bi govoril? Za njega govori dovolj jasno beda, ki jo tako dostojanstveno predstavlja.«

Lužički Srbi in praški zlet

Sokolstvo pri najmanjšem slovanskem narodu. — Katoliška duhovščina sili Sokole v nemške Turnvereine!

Na praški sokolski zlet je prispelo okoli 300 lužičkih Srbov, od katerih jih je približno 150 Sokolov-telovadcev. Na sedmem zletu leta 1922. v Pragi, še ni bilo nobenega Sokola iz Lužic. Eden edini Lužički Srb je vežbal takrat v vrstah češkega Sokola in ta je pozval svoje rojake, da posetijo zlet. Tako je 13 mladih Lužičank in Lužičanov prišlo v zlato Prago. To je bila prva ekspedicija Lužičkih Srbov po prevratu. Leta 1923. je prišla druga ekspedicija, okoli 200 pevcev, ki so priredili koncert lužičkih pesmi. Sokol se je ustanovil med Lužičkimi Srbi 9. prosinca 1920. leta, za časa velike narodne depresije, ki je zavladovala po neuspehih na mirovni konferenci. Na organizaciji Sokola je najprej deloval velik patrijot Marko Smoler, sin Arnošta Smoler-ja, največjega narodnega delavca, organizatorja in vodje Lužičkih Srbov v drugi polovici preteklega stoletja. Z njim je delal dr. Šleca, ki je študiral v Pragi, kjer se je navzel sokolskega duha. Po velikem uspehu, ki ga je imel lužički srbski koncert v Pragi, se je začela tudi sokolska ideja hitreje širiti med Lužičkimi Srbi. Težave so bile ogromne. Ni bilo ne telovadnic, ne telovadcev, ne terminologije. 65letni Smoler je moral sam vežbati Sokole, moral je delati vse iz početka; celo dobrim srbskim narodnjakom se je zdela ta ideja predrzna, srbska Matica ni dovolila, da bi se vadili v Srbskem Domu v Budišinu. Na jesen 1921. l. sta bili osnovani prvi dve društvi v provinci: v Bukecih in Matešicah. Dr. Šleca je začel urejevati sokolski list in je sestavil sokolsko terminologijo. 1922. l. je posetilo že 30 Sokolov in 9 Sokolic zlet češke sokolske župe v Mladi Boleslavi, kjer so prvokrat nastopili pred češko javnostjo. Letos sta bili ustanovljeni dve novi društvi, ena v Radvorsku, med katoliki, kjer je bil velik odpor s strani katoliškega duhovništva. Osnovana je bila tudi Zveza lužičko-srbskega Sokolstva, ki ima sedaj 16 društev s 400 člani in izdaja svoje glasilo »Sokolski List«.

Veliko oviro pa delajo Lužičkim Srhom pri organiziranju Sokola katoliški duhovniki. Po večini so Lužički Srbi evangelski, katoliki pa je okoli 20.000. V verskem oziru je vladala do sedaj med njimi največja sloga, a ob priliki sokolskega zleta je bilo sproženo tudi versko

vprašanje. Katoliški škof v Budišinu je šovinističen Nemec, ki je ob neki priliki izjavil: »Biti katolik, znači biti Nemec!« Pod njegovo upravo izgubljajo Lužički Srbi-katoličani postojanko za postojanko. Nedavno je bil izvoljen za budišinskega dekana Nemec, čeprav je bilo to mesto vedno v srbskih rokah. Ukinjena je edina srbska parohija v Budišinu, ukinjen je srbski konvik v Pragi, parohije po vaseh dobivajo Nemci, mladim Srhom je onemogočeno posvetiti se duhovskemu stanu. Pred sokolskim zletom je budišinski škof izdal oklic, da se noben katoliški Sokol ne sme udeležiti zleta; razen tega je zahteval, da zavrzajo sokolske uniforme in sokolsko ime, kjer pa se po vaseh nahajajo nemški »Turnvereine«, se morajo sokolska društva z njimi spojit. Radi tega so sokolska katoliška društva pred zletom priredila v Ralbicah sestanek, da bi zavzela svoje stališče. Ogorčenje je bilo ogromno. Katoliški Sokoli niso mogli razumeti, kako naj postanejo člani nem. Turnvereinov, ki prirejajo tajne atentate na lužičko-srbski narod. Sklenili so, da se bodo udeležili praškega zleta skupno z evangelijskim Sokolom, le pri Husovih manifestacijah ne bodo navzoči. To se je tudi zgodilo.

Išče se popolnoma izurjena kuharica, stara od 30 do 40 let in sobarica stara čez 25 let, za boljše rodbino v Beogradu. Vpraša se med 1. in 4. ure pop. v Gregorčičevi ul. 4/II., vrata 6 ali pa pri hišnici. 1471

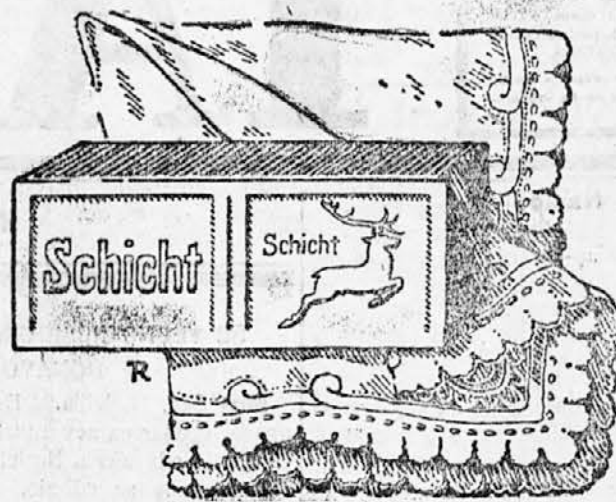
Odda se lepa, velika, mirna, opremljena soba ob parku pri ugledni rodbini s obdnu gospodu. Poseben vhod, elektr. luč, Maistrova ul. 1/I., vrata 4. 1473

Delavnice, lokale prosta stanovanja, za letovištarje, prazne sobe, sopporaba kuhinje za resne reflektante išče »Marstan«, Rotovski trg 4. 1472

Kontoristinja, tudi začetnica z znanjem slovenskega in nemškega jezika se išče za pisarno v Mariboru. Ponudbe z navedbo zahtev na: Poštni predal 30, Maribor. 1465

V najem se da eno pianino za 75 Din. Gosposka ulica 56/I. 1419

Pristopajte CMD!

Nikoli

ni bil najden kos Schichtovega mila, v katerem bi se mogla dokazati tudi le najmanjša poševnost.

Nikoli

ni Schichtovo milo poškebovalo kosa perila.

Vedno

je Schichtovo milo čisto in neškodljivo.

Lahko bi ceno Schichtovemu milu tudi snizali, če bi hoteli: rabiti cenejše surovine in posvečati manjšo pozornost skrbni izdelavi.

Tega ne storimo, ker naše geslo je neomajno:

Schichtovo milo je najboljšje!

Pristno le z znamko Jelena.

Kino

KINO »DIANA« STUDENCI

predvaja od sobote 24. do vključno torka 27. julija »Zaročenka iz Avstralije«. V sela igra v petih činih. V glavni vlogi Pat in Patachon.

GRAJSKI KINO

predvaja od ponedeljka 26. do srede 28. julija »Beli metuli« z Barbaro La Marr. Prvovrstno, krasno filmsko delo iz kulisnega življenja pariškega revue-teatra, šest činov, o Parizu in njegovih ženah.

TRI ŽENE

je naslov filma, ki ga bo predvajal »Apolo« kino v dneh 27., 28. in 29. t. m. Film »Tri žene« je jako interesanten in napet, saj prikazuje borbo med možem in tremi ženami, ki so si osvojile s svojo očarljivostjo in zvijačo njegovo srce. Za mladino prepovedano! Kot predigra se bodo predvajali posnetki iz mestnega parka, ki ga je filmar g. Roglič. Slike so izbornostne. Poleg tega pa bodo prikazani tudi posnetki svečanosti in vežb ob priliki 55-letnice mariborskega gasilnega društva.

Glasovir za 9.500 Din na prodaj. Vprašati: Gestilna Puntigam, Mlinska ulica. 1418

Sprejme se boljši delavec na stanovanje. Grajska ulica 2, pri Arzenski. 1474

ŠIVILJE

za delo na domu se sprejmejo pri tvrdki DURJAVA, MARIBOR, GREGORČIČEVA 24

STALNO ZAPOSLENJE! 1401

Išče se ženska

starejša moč za pisarno v okolico Celje z perfektnim znanjem ameriškega knjigovodstva; slovenskega, srbskega in nemškega jezika; stanovanje takoj na razpolago. Ponudbe poslati na upravo »Tabora« pod »Samostojna 1475 moč 22, Maribor«.